

ע"פ 59288/01/14 - מוראד עאזם נגד מדינת ישראל,

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 59288-01-14 עאזם נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופטת אסתר הלמן, אב"ד

כב' השופטת יפעת שטרית

כב' השופט סאאב דבור

מוראד עאזם

המערער

נגד

מדינת ישראל, באמצעות רשות שמורות הטבע והגנים

המשיבה

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בנצרת, [כב' השופטת ל. יונג-גפר]

מיום 16/12/13, בתיק 763-06-10

פסק דין

המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של צייד חייית בר מוגנת, צייד ללא רישיון, צייד מתוך כלי רכב ממונע והחזקת חייית בר מוגנת.

כתב האישום, שהוגש כנגד המערער, יחס לו ביצוע העבירות, בכך שביום 20.6.09, ב"ציר הנפט" ברמת יששכר, עסק, עם אדם נוסף (שזהותו איננה ידועה) בצייד מתוך רכב נוסע, באמצעות רובה ציד, וזאת ללא היתר למעשיו. ברכבו נמצאו מאוחר יותר שערות של צבי ישראלי, שניצוד על ידי המערער.

בית המשפט קמא, בפניו הובאו ראיות בדבר אשמתו של המערער, בכללן עדויות פקחי רשות הטבע והגנים וחוות דעת, הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, בדחותו את הסבריו הבלתי מהימנים, באשר לסיבת הימצאותו במקום ומעשיו.

בעקבות הרשעתו, נדון המערער ל- 6 חודשי מאסר על תנאי, חויב לחתום על התחייבות בסך 12,000 ש"ח והושת עליו קנס בסך 12,000 ש"ח או 120 ימי מאסר כנגדו.

מלכתחילה הוגש הערעור כנגד הכרעת הדין וגזר הדין, אך במהלך הדיון ולאחר שמיעת הערותינו, חזר בו המערער מן הערעור על הכרעת הדין וטיעונו התמקדו בחומרת גזר הדין. המערער ביקש להפחית מן הקנס שהוטל עליו. בעניין זה, טען ב"כ המערער, כי מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט קמא הוא גבוה מדי, וכי עונשו של המערער בתוך המתחם אף הוא צריך להיות נמוך מזה שנקבע על ידי בית המשפט קמא.

המשיבה מנגד, עתרה לדחות את הערעור. לעמדתה, העונש איננו חמור מידי כל שכן, איננו חורג באופן בלתי סביר מן העונש הראוי למערער. המשיבה הדגישה את חומרת מעשיו של המערער ומידת הפגיעה בערך המוגן, בהפנותה לחוות הדעת שהוגשה לבית המשפט קמא, ביחס לאוכלוסיית הצבי הארצישראלי באזור ובישראל, וטענה כי מדיניות הענישה בעבירות אלה הינה במגמת החמרה.

דין והכרעה

גזר דינו של המערער ניתן לפי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 העוסק בהבניית שיקול הדעת בענישה.

בגזר הדין עמד בית המשפט קמא בהרחבה על שיקולי הענישה שנקבעו בחוק, על רקע עקרון ההלימה, הגדיר את מתחם העונש ההולם, וקבע את העונש הראוי למערער, בתוך מתחם זה.

בקביעת מתחם העונש ההולם, שקל בית המשפט קמא, כנדרש, את הערך המוגן של העבירה וקבע כי ציד בלתי חוקי הוא מן הרעות החולות שיודעת ארצנו, העבירות שביצע המערער יש בהן כדי לפגוע במאזן האקולוגי של ארץ ישראל ולהאיץ תהליך של הכחדה של מיני חיות בר שונות, ההולכות ונעלמות בשל ציד פרוע ובלתי חוקי. עוד התייחס בית המשפט קמא לכך שמדובר בעבירות קלות לביצוע וקשות ללכידה.

בבחינת מדיניות הענישה, הפנה בית המשפט קמא לפסיקה הדנה בציד צבאים, והמתווה ענישה מחמירה, נוכח הפגיעה באוכלוסיית הצבאים ההולכת ופוחתת (**עפ (נצ') 25/08 מנסור נ. מ"י (2008) וע"פ (חיפה) 1822/04 מ"י נ. ווהבה (2005)**).

בפני בית המשפט קמא הונחה חוות דעתו של דר' לידר, אשר התייחסה לתפוצת הצבי בעולם ובישראל בפרט, והסבירה כי מדובר במין המצוי בסכנת הכחדה, שעתידיו בסכנה. לפי חוות הדעת, ישראל מהווה כיום בפועל את המוקד העולמי לשמירה על בעל החיים הנדיר הזה, לאחר שהמין הושמד במרבית המדינות השכנות, מכך נגזר כי לישראל מחויבות גבוהה להגן על הזן של הצבי הארצישראלי מפני הכחדה.

בית המשפט קמא הפנה לפסיקה ממנה למד על מדיניות הענישה הנוהגת ובחן את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה: קדם לה התכנון, כולל הצטיידות בנשק, ביצועה בצוותא עם אחר, שלא נתפס (מאחר והמערער נמלט מן המקום ברכבו כאשר נתבקש לעצור), לא נגרמה פגיעה פיזית בצבי או בחיית בר אחרת, אך הופרה שלוותם של הצבאים ושלומום היה בסכנה.

בית המשפט קמא לקח בגדר שיקוליו את העובדה שברכבו של המערער נתפסו שערות צבי, שמעידות על מפגש קודם שלו עם חיה כזו. כן נלקחה בחשבון התקופה שחלפה מאז ביצוע העבירות ועד גזר הדין.

בסופו של האמור, נקבע בגזר הדין כי מתחם העונש ההולם הינו בין מאסר על תנאי של חודש אחד לשנה,

וקנס בין 7,500 ₪ ל- 20,000 ₪.

בקביעת העונש המתאים למערער התחשב בית המשפט קמא בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות: נסיבותיו האישיות של המערער, עברו הפלילי, הכולל שתי הרשעות ישנות (מלפני יותר מ- 15 שנה), בעבירות זהות של ציד צבאים, העדר עבירות נוספות מאז בוצעו העבירות הנוכחיות. בנוסף, ציין בית המשפט קמא, כי המערער לא הודה בביצוע העבירות, בחר לנהל את משפטו ולכן איננו יכול לזכות בהקלה לה זוכה מי שמודה, נוטל אחריות למעשיו וחוסך זמן שיפוטי יקר.

על סמך השיקולים דלעיל, נקבע כי עונשו של המערער צריך להימצא בחלק המרכזי של המתחם.

ב"כ המערער מבקש כאמור, לקבוע, כי המתחם שנקבע הנו גבוה ואיננו לוקח בחשבון את העובדה כי באירוע הצייד שיוחס למערער, לא נפגעה כל חיה. לעמדת הסנגור העונש שנקבע בתוך המתחם אף הוא מחמיר עם המערער, יתר על המידה, בהתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות ומצבו הכלכלי.

ראשית, נאמר, כי אנו תמימי דעים עם עמדת המשיבה, וכפי שנקבע גם על ידי בית המשפט קמא, לגבי חומרתן של העבירות שביצע המערער. עבירת הצייד הבלתי חוקי הינה עבירה מכוערת, הפוגעת בערכי טבע חשובים, בשלומן וביטחונן של חיות הבר. לעיתים פגיעתה עלולה להיות אנושה, כך כאשר מדובר בפגיעה בחיות המצויות בסכנת הכחדה, כמו ציד צבאים.

בעת שנקבע מתחם העונש ההולם, על בית המשפט ליתן משקל לערך המוגן הנפגע כתוצאה מביצוע העבירה ולמידת הפגיעה בו. המונח מתחם העונש ההולם איננו חופף את המושג מדיניות הענישה הנוהגת, שהיא רק אחד מן השיקולים שנקבעו בחוק לקביעת המתחם. קביעת המתחם כרוכה באמירה ערכית בנוגע לענישה הראויה, על רקע עקרונן ההלימה. אנו סבורים, כעמדת המשיבה, כי יש להחמיר את העונשים, על מבצעי עבירות מן הסוג הנדון והשתת קנסות גבוהים הינה דרך ראויה להרתיע את המערער ואנשים כמותו מלבצע עבירות דומות, תוך פגיעה בחיות הבר (לעניין ההחמרה בענישה בעבירות הכרוכות בפגיעה בבעלי חיים, ראה רע"פ 8122/12 פחמאוי נ. מדינת ישראל).

יחד עם זאת, העלאת רף הענישה צריכה להיעשות בהדרגה ובמקרים המתאימים. במקרה שלפנינו, לא נגרמה בפועל פגיעה פיזית לחיות הבר. מבלי להמעט בעובדה שמעשיו של המערער סיכנו חיות בר, פגעו בשלוותן ובתחושת הביטחון שלהן, אנו סבורים, כי בשקלול הנתונים שהובאו בגזר הדין, לרבות מידת הפגיעה בערך המוגן, הרי מתחם העונש ההולם בנסיבות העבירות שביצע המערער, ברכיב הקנס, הוא בין 7,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

עונשו המתאים של המערער בתוך מתחם זה, בהתחשב בעברו, בתקופה שחלפה מאז ביצע את העבירות הקודמות, ובהעדר הפנמה ולקיחת אחריות, הוא באמצעות השתת קנס בסך 8,500 ₪, או 90 ימי מאסר כנגדו, וזאת בנוסף על רכיבי הענישה הנוותרים שהוטלו עליו.

המערער ישלם את יתרת הקנס בתשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום **29.7.14** ובכל **29** לחודש שלאחריו. אי פירעון אחד התשלומים במועד, יעמיד את מלוא הקנס לפירעון מדי.

ניתן היום, ח' תמוז תשע"ד, 06 יולי 2014, בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים, בהקדם.

ס' דבור, שופט

י' שיטרית, שופטת

**א' הלמן, שופטת,
[אב"ד]**